

**Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike**

**Izvešće o provedbi Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne
isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2024. godinu**

Naziv nositelja izrade: **Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike**

Izrađeno: *ožujak 2025.*

Sadržaj

Uvod	1
Izvešće o napretku u provedbi posebnih ciljeva	3
1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina	3
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	3
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1	3
2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti	5
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	5
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2	6
3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina	6
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	6
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3	7
4. Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	7
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	7
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4	7
Zaključak	9

Uvod

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2024. godinu izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 19. stavkom 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 123/17 i 151/22), kojim je propisano da tijelo zaduženo za izradu nacionalnog plana izvješćuje jednom godišnje Koordinacijsko tijelo u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske o provedbi nacionalnog plana, u kojem, u skladu s odredbama članka 10. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 44/23), izvješćuje o provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju pokazatelja ishoda iz nacionalnog plana koje nositelj izrade nacionalnog plana podnosi Koordinacijskom tijelu.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu Nacionalni plan) **srednjoročni je akt strateškog planiranja** od nacionalnog značenja kojim se pobliže definira provedba ciljeva *Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine* kojom je predviđeno smanjenje *Osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* sa početne vrijednosti iz 2019. koja je iznosila 23,30 % na < 15 % do 2030.

Nacionalni plan predstavlja kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Za izradu Nacionalnog plana značajan je **Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize, Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život.**

Nacionalni plan je jedan od šesnaest (16) **tematskih uvjeta koji omogućavaju provedbu fondova EU** u razdoblju od 2021. do 2027. godine, i to pod **posebnim ciljem** „*Europa s istaknutijom socijalnom komponentom kroz provedbu Europskog stupa socijalnih prava*“, **uvjet koji omogućava provedbu:** „*Nacionalni strateški okvir politike za socijalnu uključenost i smanjenje siromaštva*“.

Nacionalnim planom istaknuta su četiri (4) posebna cilja:

1. *Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina* (9 mjera)
2. *Prevenција i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti* (4 mjere)
3. *Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina* (2 mjere)
4. *Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* (2 mjere)

Posebni ciljevi razrađeni su kroz mjere definirane prvim provedbenim programom, *Akcijskim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine* (u daljnjem tekstu Akcijski plan) i usmjereni su na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti prema programskim područjima: socijalna skrb, zdravstvo, obrazovanje, mirovinski sustav, stanovanje, regionalni razvoj i razvoj civilnog društva. Uz navedeno mjerama i aktivnostima obuhvaćena su i područja kulture, sporta i informatizacije.

Akcijskim planom definirano je ukupno 17 mjera koje jamče bolje uvjete života ranjivim skupinama društva, a obuhvaćene su kroz područja intervencija i realizirat će se kroz **ukupno 53 aktivnosti**.

Ciljevi u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti ostvarivat će se ne samo kroz mjere definirane ovim Nacionalnim planom, već i kroz niz drugih strateških dokumenata i nacionalnih planova iz područja zdravstva, obrazovanja, energetike, stanovanja, gospodarstva i drugih sektora.

U bitnom, Vlada Republike Hrvatske problem siromaštva postavila je kao prioritetnu politiku stoga pravovremeno reagira na sve izazove kroz zakonske akte i Odluke Vlade kako bi osigurali dobrobit svih građana Republike Hrvatske.

Izvješće o provedbi Nacionalnog programa za 2024. godinu sadrži **podatke o provedbi mjera čiji su nositelji uz Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, i Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo kulture i medija te Ministarstvo turizma i sporta.**

Ovo izvješće predstavlja napredak postignut od stupanja na snagu Nacionalnog plana, a obuhvaća razdoblje od siječnja do prosinca 2024. godine. U bitnom, iznesene su ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda sa opisom napretka u provedbi posebnih ciljeva.

Izveštajna 2024. godina donijela je značajne izazove u području socijalne politike Republike Hrvatske. U posljednjim godinama, socijalni sustav suočava se s izazovima uvjetovanim vanjskim faktorima, uključujući migracijske pritiske uslijed rata u Ukrajini te posljedice energetske krize uzrokovane međunarodnim napetostima. Osim toga, na siromaštvo utječu i individualni čimbenici poput nižih razina obrazovanja, zdravstvenih teškoća, invaliditeta i drugih osobnih okolnosti.

Izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva

1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina

U ovom posebnom cilju postavljeno je devet (9) mjera čiji su nositelji provedbe: *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.*

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2024.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.39 Teška materijalna i socijalna deprivacija prema dobi i spolu	4,6% (2019.)	2,9%	2,0% (2024.)
OI.02.3.59 Stopa rizika od siromaštva	18,3% (2019.)	16,4%	20,3% (2024.)
OI.02.3.33 Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	20,8% (2019.)	18,3%	21,7% (2024.)

Izvor: Državni zavod za statistiku, ADS 2024.

Poveznica na podatke: <https://podaci.dzs.hr/2025/hr/97251>

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Posebni cilj 1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, **provodi se kroz devet (9) mjera** usmjerenih na povećanje primjerenosti socijalnih naknada i uvođenje indeksacije kao standardnog obilježja naknada, transparentni sustav socijalne zaštite i pravedniju raspodjelu sredstava, osiguravanje dopunskog zdravstvenog osiguranja osobama slabijeg socio-ekonomskog statusa, razvoj i provedbu programa namijenjenih smanjenju materijalne deprivacije, osiguravanje jednakosti u pristupu i sudjelovanju svih građana u kulturi bez obzira na njihove socio-ekonomske prilike te unapređenje medijske pismenosti, razvoj solidarnosti kroz volonterstvo, socijalnu i gospodarsku regeneraciju potpomognutih područja te zaštitu dostojanstva hrvatskih branitelja i civilnih stradalnika Domovinskog rata te članova njihovih obitelji. *Sve mjere ovog posebnog cilja se provode sukladno planiranom.*

Pokazatelj ishoda „Teška materijalna i socijalna deprivacija prema dobi i spolu“, kao pokazatelj za praćenje ciljeva strategije 'Održiva Europa do 2030.', prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog financijskih razloga, priuštiti najmanje sedam od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Planirana ciljna vrijednost za 2024. iznosi 2,9%, dok je planirana ciljna vrijednost za posljednju godinu trajanja *Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine*, točnije 2027. godinu, ciljna vrijednost 2,5%. Stopa teške materijalne i socijalne

deprivacije za 2024. godinu iznosi 2,0%, čime je Republika Hrvatska već sada ispunila planiranu ciljnu vrijednost iz 2027. godine.

Vezano za **pokazatelj ishoda** „*Stopa rizika od siromaštva*“, planirana ciljna vrijednost za 2024. godinu iznosi 16,4%. Podaci nažalost pokazuju da je u 2024. godini stopa rizika od siromaštva porasla za 1% u odnosu na 2023. godinu, te iznosi 20,3%. Navedeni porast je posljedica nekoliko različitih faktora:

Rast troškova života

U 2024. godini vidljivo je slabljenje porasta cijena obzirom da je Vlada Republike Hrvatske poduzela čitav niz snažnih i pravovremenih mjera usmjerenih na očuvanje životnog standarda građana, a posebno onih u najranjivijim društvenim skupinama.

Kroz pakete pomoći, energetske dodatke, subvencije, jednokratne isplate te regulaciju cijena osnovnih proizvoda, Vlada je aktivno ublažavala učinke porasta cijena, pri čemu je osigurano da podrška obuhvati one kojima je najpotrebnija – umirovljenike, obitelji s niskim primanjima, socijalno ugrožene skupine i korisnike socijalnih naknada.

Rezultati ovih mjera razvidni su i u postupnom smirivanju inflacije tijekom 2024. godine, pri čemu su stope rasta cijena u značajnom padu u odnosu na prethodnu godinu:

Razdoblje	2023.	2024.
Ožujak	10,7 %	4,1 %
Lipanj	7,6 %	2,4 %
Rujan	6,7 %	1,6 %
Prosinac	4,5 %	3,4 %

Izvor: Državni zavod za statistiku, ADS 2024.

Poveznica na podatke: <https://podaci.dzs.hr/>

Obzirom da je vidljiv pozitivan učinak mjera u 2024. godini očekujemo kako će se isto nastaviti i u 2025. godini.

Nastavak ovih mjera, uz daljnje unaprjeđenje socijalnih usluga i ciljanih oblika pomoći, ostat će prioritet u cilju zaštite životnog standarda građana i osiguravanja socijalne uključenosti za sve.

Rast medijana ekvivalentnog dohotka

- Prag rizika od siromaštva definira se kao **60% medijana ekvivalentnog dohotka**.
- Rast medijana prihoda zbog povećanja plaća i oporavka tržišta rada automatski podiže prag rizika od siromaštva, što može uzrokovati statistički porast stope rizika od siromaštva, čak i ako je stvarni životni standard dijela stanovništva poboljšan.

Regionalne i strukturne razlike

- Postoje značajne regionalne razlike u prihodima i životnim standardima, osobito u ruralnim područjima i područjima s niskom stopom zaposlenosti.
- Nedostatak dostupnosti usluga, slabija prometna povezanost i nepovoljna demografska kretanja dodatno povećavaju rizik od siromaštva u određenim dijelovima zemlje.

Promjena metodologije izračuna

Također, valja istaknuti da se u priopćenju Državnog zavoda za statistiku „Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2024.“ navodi da je referentno razdoblje za podatke o dohotku, koji su najvažniji dio, prethodna kalendarska godina te je stoga za anketu ADS 2024. referentno razdoblje podataka o dohotku iz 2023. godine. Navedeno je bitno u kontekstu reformi sustava socijalne skrbi koje su se odvijale u drugoj polovici 2023. godine te u 2024. godini, kao i povećanja plaća i mirovina u 2024. godini.

Pokazatelj ishoda „Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti“, jest pokazatelj koji je u 2021. postao dio strategije 'Održiva Europa do 2030.' s novom definicijom (načinom izračuna): „osobe (postotak osoba u ukupnoj populaciji) koje su u riziku od siromaštva ili u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji (oskudici) sa sedam ili više stavki materijalne i socijalne deprivacije ili žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada (u dobi od 0 do 64 godina).“ Planirana vrijednost ovog pokazatelja u 2024. iznosila je 18,3%, a ostvarena vrijednost u 2024. godini iznosi 21,7%, što pokazuje da je došlo do porasta broja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Međutim, važno je istaknuti da je referentno razdoblje za podatke o dohotku, koji su najvažniji dio, prethodna kalendarska godina te je stoga za anketu ADS 2024. referentno razdoblje podataka o dohotku iz 2023. godine.

2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti

U ovom posebnom cilju postavljene su četiri (4) mjere čiji su nositelji provedbe: *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo turizma i sporta*

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2024.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.39 Teška materijalna i socijalna deprivacija prema dobi i spolu (za djecu od 0_17)	3,2% (2019.)	2,5%	1,2% (2024.)
OI.02.3.58 Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17	17,1% (2019.)	14,8%	18,3% (2024.)

Izvor: Državni zavod za statistiku, ADS 2024.

Poveznica na podatke: <https://podaci.dzs.hr/2025/hr/97251>

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Posebni cilj 2 Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti, sukladno Akcijskom planu, provodi se kroz četiri (4) mjere usmjerene na povećanje dostupnosti odgoja i obrazovanja marginaliziranim i ranjivim skupinama koje su u lošijem socioekonomskom položaju kao i poboljšanje i dostupnost besplatnih programa te poboljšanje integriranog pristupa skrbi za djecu, čime se doprinosi ostvarivanju prava na kvalitetan odgoj i obrazovanje od najranije dobi i osiguravanja standarda kvalitete i resursa za podršku djeci izloženoj riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Također, kroz poboljšanje dostupnosti besplatnih obroka djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, koje predstavlja dodatnu vrijednost nacionalnim programima, doprinosi se ublažavanju teških oblika dječjeg siromaštva. Unutar ovog posebnog cilja ne provodi se sukladno planu Mjera 3: „Poboljšanje integriranog pristupa skrbi za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti“, čija se realizacija predviđa s donošenjem novog Akcijskog plana za period od 2025. do 2027. godine. ***Osim Mjere 3 sve ostale mjere provode se sukladno planiranom.***

Pokazatelj ishoda „Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu (za djecu od 0_17)“ kao pokazatelj za praćenje ciljeva strategije 'Održiva Europa do 2030.', prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog financijskih razloga, priuštiti najmanje sedam od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Planirana ciljna vrijednost za 2024. iznosi 2,5%, a ostvarena vrijednost u 2024. iznosi 1,2%. Ciljna vrijednost ovog pokazatelja za 2027. godinu iznosi 2,2%, čime je Republika Hrvatska već sada postigla željenu vrijednost.

Vezano za pokazatelj ishoda „Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17“, planirana ciljna vrijednost za 2024. godinu iznosi 14,8%. Službeni podaci Državnog zavoda za statistiku pokazuju da je ovaj pokazatelj u 2024. iznosio 18,3%, što je također porast u odnosu na prošlu godinu kada je pokazatelj iznosio 16,1%. Kao i kod pokazatelja „Stopa rizika od siromaštva“ iz posebnog cilja 1, ovo povećanje je uzrokovano već ranije nabrojenim faktorima.

3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina

U ovom posebnom cilju postavljene su dvije (2) mjere čiji je nositelj provedbe: *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2024.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.60 Udio obiteljske mirovine u prosječnoj mirovini	81%	/	/
OI.02.3.61 Udio najniže mirovine u prosječnoj mirovini	65%	/	/

Izvor: interni podaci Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Posebni cilj 3. *Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina*, sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, provodio se kroz dvije (2) mjere usmjerene na razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljskih mirovina, promicanje odgovornosti pojedinca za osobnu socijalnu sigurnost u starosti te podizanje donje razine prava iz mirovinskog osiguranja. **Obje mjere provele su se sukladno planiranom te su završile sa provedbom u 2023. godini.**

4. Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

U ovom posebnom cilju postavljene su dvije (2) mjere čiji su nositelji provedbe: *Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ministarstvo hrvatskih branitelja*

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2024.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.33 Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	866 obitelji i 116 osoba	460 obitelji i 60 osoba	269 obitelji i 780 osoba
OI.02.13.21 Broj kućanstava i stambenih jedinica	80 stambenih jedinica i 400 stambeno zbrinutih korisnika	200 stambenih jedinica i 600 stambeno zbrinutih korisnika	96 stambenih jedinica i 445 stambeno zbrinutih korisnika

Izvor: interni podaci Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ministarstva hrvatskih branitelja

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

Posebni cilj 4. *Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti*, sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, provodi se kroz dvije (2) mjere, usmjerene na stvaranje poticajnog okruženja za ostanak i poboljšanje životnih uvjeta mladih i obitelji, kao i stambeno zbrinjavanje stradalnika i dragovoljaca Domovinskog rata, čime se utječe na povećanje životnog standarda. Provedbom ovih mjera se doprinosi preokretanju negativnih demografskih trendova i demografskoj revitalizaciji. **Obje mjere se provode sukladno planiranom.**

Postignuta vrijednost pokazatelja ishoda *OI.02.3.33 Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* pokazuje odstupanje od planirane ciljne vrijednosti. Preciznije, vezano za ugovore o najmu za obitelji u potrebi, u 2023. godini bilo je 403 ugovora prema 212 ugovora u 2024. godini, što pokazuje razliku vrijednosti koja je gotovo smanjena na polovinu za godinu dana.

Promatrajući aritmetičku sredinu pojedinačnih mjerenja u razdoblju 2021.-2024. godine, sa prosječnom vrijednosti 375 ugovora, odstupanje koje se mijenja jest periodično.

Postignuta vrijednost pokazatelja ishoda *OI.02.13.21 Broj kućanstava i stambenih jedinica* pokazuje odstupanja od vrijednosti planiranih numeričkih varijabli. Pokazatelji ishoda odnose se na broj kućanstava za obnovljene kuće i stambene jedinice za kadrove koji su sukladni Provedbenom programu Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Također, realizacija stambenih jedinica ovisi o dostupnosti stambenih jedinica na tržištu i raspoloživosti za preuzimanje stambenih jedinica od drugih tijela sukladno članku 96. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Zaključak

Ovo je treće izvješće o provedbi *Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine* i postavljenih mjera u pripadajućem *Akcijском planu* za 2024. godinu. Također, ovo je posljednje izvješće koje obuhvaća *Akcijски plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine*.

Nacionalnim planom naglasak je stavljen na područja intervencija i definiranje mjera koje imaju izravan utjecaj na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti, s ciljem poboljšanja uvjeta života socijalno osjetljivih skupina stanovništva. Mjere obuhvaćaju područja intervencije u djelokrugu: zdravstvene zaštite, odgoja i obrazovanja, mirovinskog sustava, stambenu politiku, socijalni sustav, regionalni razvoj, organizacije civilnog društva te kulturu, sport i informatizaciju. Cilj je provedba različitih aktivnosti usmjerenih na **suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti**.

Nacionalni plan sadrži:

✚ **jedan (1) prioritet:**

„Doprinijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti te kvaliteti življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti“

✚ **četiri (4) posebna cilja:**

1. *Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina* (9 mjera)
2. *Prevenција i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti* (4 mjere)
3. *Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina* (2 mjere)
4. *Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* (2 mjere)

✚ **Ukupno sedamnaest (17) mjera** koje se provode kroz **53 aktivnosti** u četverogodišnjem razdoblju (trajanje prvog *Akcijskog plana*).

Od ukupno sedamnaest (17) mjera *Akcijskog plana* u 2024. godini, njih šesnaest (16) se provodilo sukladno planu provedbe: četrnaest (14) mjera provodilo se sukladno planu, dvije (2) mjere su završile provedbu u 2023. godini, a jedna (1) mjera se nije provodila.

Iako predložene mjere ne djeluju dovoljne za sveobuhvatno rješavanje problema siromaštva i socijalne isključenosti, važno je istaknuti da široki spektar mjera koje obuhvaćaju područja kao što su obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje, energetiku, gospodarstvo, ekonomiju i dr., iznesen je kroz strateške dokumente nadležnih tijela kako ne bi došlo do preklapanja.

Dodatno ističemo mjeru *Akcijskog plana* „*Sveobuhvatna dijagnoza siromaštva i socijalne isključenosti*“, čiji je cilj mapiranje problematike i razvoj metodologije za sustav baze podataka o siromaštvu i socijalnoj isključenosti na podnacionalnoj razini u Hrvatskoj. Ovaj sustav omogućit će Vladi Republike Hrvatske da osmisli ciljne intervencije, unaprijedi javne politike te usmjeri financijska sredstva s ciljem smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti.

Iako su se mjere iz Nacionalnog plana u 2024. godini provodile sukladno planiranim aktivnostima, zabilježen je blagi porast „*Stope rizika od siromaštva*“. Međutim, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, potrebno je uzeti u obzir da se referentno razdoblje za podatke o dohotku u Anketi o dohotku stanovništva (ADS) 2024. odnosi na prethodnu kalendarsku godinu – 2023. godinu. Stoga se porast stope rizika od siromaštva ne može izravno povezivati s politikama i mjerama provedenima u 2024. godini.

U tom kontekstu, osobito je važno istaknuti da su tijekom druge polovice 2023. godine, a osobito u 2024. godini, provedene značajne reforme u sustavu socijalne skrbi, uz istodobno povećanje plaća i mirovina. Očekuje se da će učinci tih mjera postati vidljiviji u narednim izvještajnim razdobljima, kroz smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti, posebice među ranjivim skupinama stanovništva.

Nastavno, od 1. siječnja 2024. godine na snagu je stupila i **Odluka Vlade Republike Hrvatske o osnovici za izračun iznosa zajamčene minimalne naknade**, kojom je **osnovica povećana sa 132,72 EUR na 150 EUR**.

Nadalje, **Zakon o inkluzivnom dodatku** („Narodne novine“ broj 156/23) stupio je na snagu **1. siječnja 2024. godine**. Inkluzivni dodatak predstavlja novčanu potporu za osobe s invaliditetom s ciljem promicanja i zaštite ljudskih prava te osiguranja financijske podrške za podmirenje dodatnih troškova povezanih s invaliditetom. Ovaj dodatak objedinio je dotadašnja prava na: *osobnu invalidninu, doplatak za pomoć i njegu, doplatak za djecu koji se ostvaruje u uvećanom iznosu radi oštećenja zdravlja, težeg ili teškog invaliditeta te novčanu pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom* u jedinstvenu naknadu. Učinci inkluzivnog dodatka na smanjenje siromaštva biti će vidljivi nakon objave podataka Državnog zavoda za statistiku u 2026. godini.

Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi nastavlja se i u 2025. godini. Od 1. siječnja 2025. povećana je osnovica za izračun iznosa zajamčene minimalne naknade sa 150 EUR na 160 EUR dok se osnovica za izračun iznosa drugih naknada u sustavu socijalne skrbi povećala sa 66,36 EUR na 75 EUR.

Uz navedeno, važno je istaknuti da Hrvatska kontinuirano bilježi nisku **stopu materijalne i socijalne deprivacije** te nisku **stopu teške materijalne i socijalne deprivacije**. Razlika između ovih pokazatelja i pokazatelja stope rizika od siromaštva je u tome što **stopa rizika od siromaštva ne znači nužno da je osoba deprivirana**. Osoba može imati niske prihode, ali ako raspolaže štednjom, podrškom obitelji ili drugim resursima, neće biti nužno materijalno i socijalno depriviran.

S druge strane, **stopa materijalne i socijalne deprivacije pruža širu sliku od samog dohotka** jer pokazuje koliko ljudi realno osjeća financijske poteškoće u svakodnevnom životu. **Stopa teške materijalne i socijalne deprivacije ukazuje na ekstremne slučajeve siromaštva i oskudice, što je posebno važno jer ovaj pokazatelj identificira osobe koje se nalaze u najtežoj situaciji**.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, kao nositelj Nacionalnog plana, u suradnji s ostalim dionicima, nastavlja provoditi planirane ciljeve kroz mjere i aktivnosti iz referentnog Akcijskog plana. Te će mjere biti uključene u novi Akcijski plan za razdoblje od 2025. do 2027. godine, čija je izrada u tijeku.